

achieve more

TRAINING LTD

Polisi a Chynllun Gweithredu Cymraeg

Statws Dogfen	Byw a Chyfredol
Math o ddogfen	Polisi POL015
Fersiwn	4.0
Mater	1
Dyddiad Dogfen	Medi 2023
Dyddiad Adolygu	Medi 2025
Cyhoeddiad	Copi caled wedi'i reoli a'i gadw i'r cwmwl

Llofnodi:
Enw/Rôl:
Dyddiad:

Llofnodi:
Enw/Rôl:
Dyddiad:

Yn Cyflawni Mwy o Hyfforddiant, credwn fod gan bob aelod o staff a dysgwyr yr hawl i ddysgu am iaith, diwylliant a threftadaeth y wlad y maent yn byw ynnddi, sef Cymru. Rydym yn ymfalchïo mewn darparu cyfleoedd ar gyfer dysgu gweithredol drwy a thrwy weithgareddau mwy strwythuredig sy'n berthnasol ac yn realistig, er mwyn cael digon o gyfarwydd â'r Gymraeg i annog staff/dysgwyr i ddatblygu sgiliau dysgu ieithoedd pellach am oes. Ein nod yw datblygu hyder a chymhwysedd staff a dysgwr i deall a defnyddio'r Gymraeg. Ein nod yw sicrhau eu bod yn caffael agweddau cadarnhaol tuag at Gymraeg a dwyieithrwydd a bod hyn yn hyrwyddo goddefgarwch i ddiwylliannau eraill ac ieithoedd eraill.

Nodau ac Amcanion

Mae diwylliant ac iaith Gymraeg yn rhan sefydledig o fywyd yn Cyflawni Mwy o Hyfforddiant. Mae wedi'i wreiddio'n gryf yn yr ethos a'r gwerthoedd ac fe'i defnyddir gan staff a dysgwyr fel un math o gyfathrebu. Trwy ddatblygu sgiliau blaengar mewn llafaredd (siarad a gwranddo), darllen ac ysgrifennu trwy DPP, anogaeth gadarnhaol gan ei gilydd a sefydliadau partner, anogir dysgwyr i gyfathrebu'n ddwyieithog fel rhan naturiol o'u dysgu.

Yn Cyflawni Mwy o Hyfforddiant rydym yn anelu at:

1. Ysgogi chwilfrydedd, diddordeb a mwynhad y dysgwr i annog teimladau o berthyn ac ymdeimlad o dreftadaeth, gwreiddiau a chymuned.
2. Cefnogi ac annog dysgwyr i ennill cymhwysedd dwyieithog (drwy lafaredd, darllen ac ysgrifennu), gan ystyried oedran a gallu.
3. Cynnig llwybr i gyfleoedd diwylliannol a chymdeithasol; llenyddiaeth, cerddoriaeth, ffilm, teledu, theatr a chyfoeth gwahanol ddiwylliannau.
4. Cefnogi dealltwriaeth o'r diwylliant Cymraeg –, a hyrwyddo treftadaeth Cymru
5. Annog staff a dysgwyr i wreiddio'r Gymraeg a dwyieithrwydd yn y broses addysgu a dysgu a'u hamgylchedd gwaith.

Arddull addysgu a dysgu

Credwn y dylai dysgwyr gaffael ac amsugno'r Gymraeg drwy ddull cyfannol o ddysgu. Ein prif nod yw datblygu sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth pobl trwy gontinwmm datblygiadol a blaengar strwythuredig, gan ystyried eu hanghenion dysgu a chaniatáu cyfleoedd datblygiadol digymell pan fyddant yn codi. Mae tiwtor/aseswyr yn nodi ac yn defnyddio strategaethau effeithiol ar gyfer defnyddio iaith fel 'offeryn' ar gyfer dysgu, gan greu cyfleoedd at ddefnydd iaith ymarferol a phwrpasol. Ein nod yw sicrhau bod dysgu'n gyffrous, yn heriol ac yn greadigol, a bod dysgwyr yn deall beth sydd angen iddynt ei wneud i wella a sut y gallant wneud hyn.

Clywed a deall yw'r camau cyntaf tuag at gaffael unrhyw iaith. Mae tiwtor/aseswyr a staff cymorth yn modelu ynganiad cywir ac arlliw priodol gyda llaw, drwy addysgu a dysgu strwythuredig, targedau a osodir mewn adolygiadau a thrwy sefyllfaoedd dysgu drwy brofiad yn y gweithle. Anogir staff i ddefnyddio'r Gymraeg yn naturiol fel dull cyfathrebu drwy gydol y dydd.

Rydym yn cydnabod bod pob dysgwr yn wahanol ac yn darparu cyfleoedd dysgu addas i bawb trwy gyfateb her y gweithgaredd ag anghenion / gallu'r dysgwr. Rydym yn cyflawni hyn drwy amrywiaeth o strategaethau gan ystyried yr holl arddulliau dysgu a darparu targedau a chyfleoedd i ddysgwyr gynllunio, datblygu a myfyrio ar eu dysgu eu hunain trwy adolygiadau wedi'u trefnu ac amgylchedd dysgu dwyieithog cadarnhaol. Rydym yn annog dysgwyr i ddysgu ar y cyd a darparu cyfleoedd DPP i staff deimlo'n fwy hyderus a chymwys wrth gefnogi dysgwyr a chreu'r amgylchedd hwn.

Dilyniant mewn Sgiliau Llafaredd

I ddechrau, bydd dysgwyr yn dechrau gwrando ar eiriau, ymadroddion ac eitemau byr a siaredir gan leisiau cyfarwydd, yn y gweithle ac yn yr amgylchedd addysgu a dysgu. Yna bydd dysgwyr yn dechrau dangos eu dealltwriaeth heb eiriau neu gyda datganiadau llafar byr. Wrth i'w dealltwriaeth gynyddu, maen nhw'n dechrau gwrando ar gyfres o eitemau byr ac yna i ddeall prif bwyntiau'r hyn sy'n cael ei gyflwyno iddyn nhw ar lafar. Maent hefyd yn dod yn gyfarwydd â lleisiau gwahanol ac yn ymateb trwy ddulliau di-eiriau, ar lafar neu'n ysgrifenedig. Wrth i sgiliau gwrando dysgwyr ddatblygu, maen nhw'n gwrando ar iaith mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd, gan gynnwys iaith lafar ac yn ymateb drwy ddewis manylion penodol. Mae datblygu hyder mewn sgysiaau yn gysylltiedig â chynnydd yn y ffordd y mae plant yn mynegi eu hunain wrth siarad, gan ddechrau gyda dynwared a'r defnydd o eiriau ac ymadroddion syml. Symud ymlaen tuag at wneud rhai datganiadau gwirfoddol yn ogystal â gofyn ac ateb cwestiynau a mynegi barn yn syml. Wrth iddynt wneud cynnydd pellach, bydd dysgwyr yn dangos mwy o hyder wrth siarad. Mae cywirdeb ac amrywiaeth ymadroddion ac ystod patrymau brawddegol a ffurfiau berfol yn cynyddu wrth iddynt wneud cynnydd. Maent yn datblygu, i drafod, yn gofyn cwestiynau pwrpasol ac yn ymateb yn synhwyrol, gan gytuno neu anghytuno â barn eraill a rhoi rhesymau.

Dilyniant mewn Sgiliau Darllen

I ddechrau, bydd dysgwyr yn dechrau dangos dealltwriaeth o eiriau ac ymadroddion syml a chyfarwydd drwy ymatebion llafar neu aneiriol. Wrth i'w hyder wrth i ddarllenwyr gynyddu, maen nhw'n dechrau darllen yn annibynnol ac yn darllen darnau dwyieithog yn uchel gyda rhywfaint o fynegiant. Wrth iddynt symud ymlaen, maent yn ymdopi â darnau hirach sy'n cwmpasu pynciau cyfarwydd yn eu llwybr gyrfa dewisol ac yn datblygu sgiliau echdynnu gwybodaeth sy'n berthnasol i'r dasg a mynegi barn yn syml. Mae cynnydd pellach yn amlwg pan fydd dysgwyr yn tynnu gwybodaeth o fwy nag un ffynhonnell.

Dilyniant mewn Sgiliau Ysgrifennu

Mae dysgwyr yn dechrau datblygu eu sgiliau ysgrifennu drwy ysgrifennu sy'n dod i'r amlwg a thrwy gopïo geiriau cyfarwydd. Yna maent yn dechrau cyfathrebu gwybodaeth ffeithiol a phersonol syml sydd o fewn eu profiad. Yn gynyddol, mae dysgwyr yn cysylltu brawddegau, yn dangos rhywfaint o afael ar drefn a dilyniant, strwythuro eu syniadau ac yn amrywio eu patrymau. Wrth iddynt symud ymlaen, gallant gynnig esboniad syml. Wrth iddynt wneud cynnydd pellach, maent yn cynnwys mwy o fanylion yn eu gwaith ac yn dechrau defnyddio iaith i greu effaith.

Datblygiad Cymraeg Ail Iaith ar draws pob maes addysgu a dysgu

Mae darpariaeth effeithiol ar gyfer datblygu'r Gymraeg mewn Cyflawni Mwy o Hyfforddiant wedi'i chynllunio'n ofalus ar draws pob maes dysgu i sicrhau bod dysgwyr yn cael cyfleoedd i ddatblygu, cymhwyso ac ymestyn eu sgiliau cyfathrebu, siarad, gwrando, darllen ac ysgrifennu trwy amrywiaeth o gyfryngau.

Mae cyfleoedd i ddatblygu *sgiliau ar draws y cwricwlwm* meddwl, cyfathrebu, rhif a TGCh wedi'u cynllunio'n ofalus ar draws pob maes dysgu. Bydd gweithgareddau ac adnoddau penodol hefyd yn cael eu hymgorffori ac yn hyrwyddo'r Gymraeg.

Caiff dysgwyr sy'n gyfarwydd â'r Gymraeg ei hyrwyddo drwy amgylchedd dwyieithog. Mae modelau o iaith dda yn cael eu defnyddio a'u harddangos bob amser.

Mae'r defnydd o'r Gymraeg ar gyfer arferion bob dydd, geiriau ac ymadroddion cyffredin yn y gweithle, yn atgyfnerthu datblygiad iaith ac yn cael eu gwreiddio.

Datblygiad Personol a Chymdeithasol a Lles

- Trafod materion moesol drwy gyfrwng y Gymraeg, e.e. ymadroddion emosiynol a brawddegau i ddisgrifio sut maen nhw'n teimlo.
- Trwy sgysiaau arferol yn fewnol ac yn allanol i'r sefydliad sy'n ymwneud â rhannu a gofalu, e.e. diolch / diolch; os gwelwch yn dda / please; Bore Da / Good Morning

ESDGC / Amrywiaeth Ddiwylliannol

- Darganfyddwch debygrwydd ac unigrywiaeth yr amrywiaeth o ddiwylliannau yng Nghymru heddiw.
- Cyfathrebu â lleoliadau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog drwy e-bost a thasgau.

Gwybodaeth a dealltwriaeth o'r byd

- Arsylwi ar arwyddion Cymraeg / dwyieithog yn eu hamgylchedd eu hunain a datblygu'r eirfa / ymadroddion / brawddegau hyn sydd ar waith (Darperir taflenni penodol ar gyfer gyrfa).
- Defnyddio cyfeirlyfrau / ffynonellau Cymraeg a TGCh i archwilio a darganfod lleoedd yn y byd.

Datblygiad Corfforol

- Rhoi a derbyn cyfarwyddiadau yn Gymraeg mewn Addysg Gorfforol a gweithgareddau chwaraeon ysgol, e.e. ewch yn y wal / ewch i'r wal; rhedwch / rhedeg, ac ati.
- Mynegi teimladau ar ôl ymarfer corff yn Gymraeg.

Datblygiad Creadigol

- Mynychu a rhyngweithio â siaradwyr gwadd Cymraeg mewn digwyddiadau a ddarperir gan Cyflawni Mwy o Hyfforddiant
- Arsylwi enghreifftiau o waith modelau rôl Cymru

Cydraddoldeb

Gwelir cydraddoldeb bob amser gydag agweddau cadarnhaol yn cael eu datblygu. Ni fyddwn yn gwahaniaethu'n anghyfreithlon ar sail oedran, anabledd, rhyw, ailbennu rhywedd, hil neu ethnigrwydd, crefydd neu gred, cyfeiriadedd rhywiol, priodas neu bartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth neu ar sail y Gymraeg.

Mae pob dysgwr, eu teuluoedd, gwirfoddolwyr, staff a chyfarwyddwr yn cael eu gwerthfawrogi a byddant yn cael eu trin ag urddas a pharch. Ni fydd Cyflawni Mwy o Hyfforddiant yn goddef unrhyw fath o wahaniaethu, aflonyddu nac erledigaeth.

Byddwn yn gweithio ar draws y sefydliad i sicrhau bod ein hymrwymiad i gydraddoldeb a thegwch yn cael ei rannu ac yn cymryd camau i sicrhau bod ein sefydliad yn hygyrch, yn groesawgar ac yn gynhwysol.

Bydd darpariaeth ar gyfer siaradwyr Cymraeg iaith gyntaf yn cael ei chynnig lle bynnag y bo modd gan gynnwys sesiynau addysgu a dysgu Cymraeg / dwyieithog, adolygiadau ac adnoddau cymwysterau.

Iechyd a Diogelwch

Anogir dysgwyr i drafod goblygiadau diogelwch yn ymwneud â hwy eu hunain a'r disgyblion yn eu dyletswydd gofal wrth weithio yn y gweithle. Ein nod yw sicrhau bod dysgwyr yn gweithio mewn amgylchedd sy'n ddiogel ac yn rhydd o berygl bob amser.

Asesu a Chofnodi

Mae'r tiwtor / aseswyr yn asesu cynnydd dysgwyr mewn Datblygiad Cymraeg Ail iaith drwy lunio barn wrth iddynt eu harsylwi a thrwy edrych ar eu gwaith ysgrifenedig. Cofnodir y rhain fel rhan o asesiad ffurfiannol parhaus mewn adolygiadau misol.

Adnoddau

Mae amrywiaeth eang o adnoddau i gefnogi'r Gymraeg ar draws yr holl gymwysterau a llwybrau a addysgir gan Cyflawni Mwy o Hyfforddiant. Darperir adnoddau dwyieithog a Chymraeg yn unig safonol ar gyfer tiwtor/aseswyr mewn ardaloedd adnoddau canolog ac ar y cwmwl.

Monitro ac adolygu

Cyfrifoldeb y cyfarwyddwyr yw monitro safonau dysgu ac ansawdd yr addysgu yn Gymraeg. Mae gwaith y Tiwtor/Aseswyr hefyd yn cynnwys cefnogi cydweithwyr, cael gwybod am y datblygiadau presennol, a darparu arweiniad a chyfeiriad i ddysgwyr. Mae'r Tiwtor/Aseswr yn cysylltu â'r cyflogwr ac yn nodi meysydd i'w gwella. Mae hyn yn cael ei gofnodi ar adolygiadau misol.

Cyfathrebiadau

Bydd AMT yn ymdrechu i ddarparu cyfathrebiadau dwyieithog ar draws pob rhan o'r sefydliad Er enghraifft, lle bo hynny'n bosibl, dylai gohebiaeth e-bost a ffôn fod yn Gymraeg, lle mae aelodau'n Gymraeg iaith gyntaf. Dylai holl staff AMT hyrwyddo'r Gymraeg drwy gyfarchion dwyieithog. Er enghraifft wrth ateb galwadau ffôn, dylai staff ateb 'Bore da / P'nawn da' Bore Da / Prynhawn Da..... Cyflawni mwy o hyfforddiant XXX yn siarad, sut y gallaf helpu?

Cynllun Gweithredu

Mae Llywodraeth Cymru yn lansio Strategaeth Iaith Gymraeg newydd - "Cymraeg 2050 - miliwn o siaradwyr Cymraeg". Mae'r Gymraeg yn un o drysorau Cymru. Mae Llywodraeth Cymru eisiau gweld nifer y bobl sy'n gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg yn cyrraedd miliwn erbyn 2050.

Mae gan Cyflawni Mwy o Hyfforddiant rôl allweddol wrth gyflawni'r targed hwn drwy hyfforddi ôl-ddeiliaid sy'n siarad Cymraeg yn y dyfodol sy'n gallu cynnig gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg.

O'r herwydd, rydym wedi datblygu polisi iaith a Diwylliant Cymraeg i:

Creu ethos Cymraeg

- sicrhau bod ein hethos a'n blaenoriaethau ar gyfer hyfforddiant yng Nghymru yn cael eu deall a'u bod wedi ymrwymo iddynt ar bob lefel o fewn Cyflawni Mwy o Hyfforddiant
- sicrhau ein bod yn cyflawni ein mentrau Cymraeg
- sicrhau bod arddangosiadau Cymraeg priodol ar gael.

Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn effeithiol i ddysgwyr.

- sicrhau bod dysgwyr sy'n siarad Cymraeg yn cael eu dyrannu i diwtoriaid sy'n siarad Cymraeg, lle bo hynny'n bosibl, i drafod manteision a gwerth hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg yn effeithiol gyda dysgwyr cyfrwng Cymraeg anfoddog
- sicrhau bod dysgwyr sydd wedi astudio'r Gymraeg fel ail iaith yn cael cyfle i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg ymhellach
- sicrhau bod staff sydd â phrofiad o weithio ym maes galwedigaethol y dysgwr yn gallu hyrwyddo manteision gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg a hefyd yn gallu darparu gwybodaeth gyfredol am gyfleoedd ar gyfer dysgu pellach a dilyniant gyrfa.

O'r herwydd, byddwn yn:

1. Sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cymhell i ddysgu Cymraeg ac i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg ymhellach yn eu maes galwedigaethol
2. Recriwtio staff Cymraeg eu hiaith sy'n esiamplau da yn eu meysydd galwedigaethol i annog dysgwyr i ddefnyddio a datblygu eu sgiliau Cymraeg
3. Sicrhau bod staff yn derbyn hyfforddiant a chyfleoedd DPP Cymraeg perthnasol

4. Ymdrechu i sicrhau bod gennym raglenni dysgu sy'n cyd-fynd ag anghenion dysgwyr a chyflogwyr.

Nod y Cynllun Gweithredu hwn yw sicrhau ein bod yn cyflawni ein strategaeth Iaith a Diwylliant Cymraeg a bydd yn cael ei adolygu a'i ychwanegu ato gydag adborth gan:

Cyflogwyr drwy:

- adolygiadau misol gyda dysgwyr • holiaduron boddhad rheolaidd • cylchlythyrau

Dysgwyr drwy:

- adolygiadau misol gyda'u tiwtor / aseswr • holiaduron boddhad rheolaidd • cylchlythyrau

Llywodraeth a chyrrff cyllido drwy:

- adolygiadau perfformiad darparwyr • Llais y Dysgwr a'r Cyflogwr

Staff drwy:

- cyfarfodydd misol • cyfarfodydd misol un i un gyda rheolwr llinell • sesiynau wythnosol KIT • e-byst • Sgyrsiau ffôn • Holiaduron dysgwyr a chyflogwyr